

ОСОБЛИВОСТІ ЗАГОЄННЯ ПОВЕРХНЕВИХ РАН У ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

Бутко Я. О.¹, Паутіна О.І.²

Кафедра фармакології

*Національний фармацевтичний університет¹,
Кафедра фармакології та медичної рецептури
Харківський національний медичний університет²,
м. Харків, Україна
yaroslavabutko79@gmail.com*

Безперервне впровадження технологій у побут людей, особливо похилого віку, призвело до появи більш складних типів ран, як за анатомічною будовою, так і за їх мікробіологічним складом.

Загоєння рани це один із найскладніших процесів в організмі людини. За умов пошкодження цілісності шкіри негайно відбувається запуск процесу загоєння, який при сприятливому перебігу закінчується повним відновленням тканин. Процес регенерації рани являє собою каскад послідовних стадій, що координуються комплексом активних клітинних процесів, таких як фагоцитоз, хемотаксис, мітогенез, синтез колагену та інших компонентів матриксу. Ці процеси, що виникають у відповідь на пошкодження, ініціюють наступні фази процесу загоєння рани – запалення, проліферації і ремоделювання рубця. У фазі запалення рана звільняється від девіталізованих тканин і чужорідних тіл, у фазі проліферації – рана заповнюється клітинним матриксом, основою для формування рубця, у фазі ремолюдування – рана закривається, міцність рубцевої тканини зростає. Важливу роль у якості та швидкості загоєння рани відіграє грануляційна тканина, яка складається з проліферуючих фібробластів, капілярів і тканинних макрофагів, а у матриксі з колагену, глікозаміногліканів, гіалуронана, фібронектину. Розростання капілярів всередині тканини забезпечує фібробласти киснем, стимулює ріст клітин і підтримує стан матриці у рані.

У людей старше 40-45 років починається процес вікової інволюції: регенерація шкіри уповільнюється, товщина епідермісу та дерми зменшується, виникає дистрофія сполучної тканини, знижується кількість мукополісахаридів, гіалуронової кислоти, колагену, погіршується кровопостачання та посилюється кисневе голодування тканин. Як наслідок, формування грануляційної тканини порушується за рахунок порушення зв'язків між клітинами шкіри і їх імунними компонентами. У людей віком 60-65 років старіння шкіри супроводжується руйнуванням колагену та еластину, кровоносні судини більш ламкі. Загоєння такої шкіри відбувається в 4 рази повільніше. Все це сприяє неякісному, тривалому загоєнню ран та підвищує ризик інфекційних ускладнень.

Таким чином, вікові зміни шкіри це неминучий процес і розуміння та корекція клітинних, молекулярних і біохімічних порушень може дати нову перспективу в рішенні проблем лікування поверхневих ран у людей похилого віку.